

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu

Broj: 00-74/20-1/

EPA 913

Podgorica, 28. decembar 2020. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu Amandmana X stav 2 na Ustav Crne Gore i člana 73 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu sa Prve sjednice, održane 24. decembra 2020. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ SA KONSULTATIVNOG SASLUŠANJA KANDIDATA SA LISTE KANDIDATA KOJI ISPUNJAVAJU ZAKONOM PROPISANE USLOVE ZA IZBOR VRHOVNOG DRŽAVNOG TUŽIOCA

Na Prvoj sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu održanoj 24. decembra 2020. godine, realizovano je Konsultativno saslušanje kandidata sa liste kandidata koji ispunjavaju zakonom propisane uslove za izbor vrhovnog državnog tužioca.

Poslanica Draginja Vuksanović Stanković, u proceduralnom reagovanju navela je, da novi saziv podrazumijeva i nove poslanike, te drugačiji sastav Odbora, od onog koji je u januaru mjesecu saslušao kandidatkinju koju je predložio Tužilački savjet te smatra da navedeni postupak izbora za VDT, treba vratiti na početak.

Predsjednik Odbora Momo Koprivica, naveo je, da je postupak započet i da institucija Parlamenta ima svoj kontinuitet. Takođe, u cilju zaštite prava svih kandidata, i imajući u vidu da nije došlo do promjene procedure u odnosu na izbor vrhovnog državnog tužioca, može se smatrati opravdanim da se pokrenuti postupak okonča u ovom sazivu.

U svom daljem izlaganju, predsjednik Odbora, podsjetio je sve prisutne na prethodnu proceduru:

– da je Tužilački savjet dana 16. januara 2020. godine, dostavio Skupštini Crne Gore na dalji postupak Predlog za izbor vrhovnog državnog tužioca Crne Gore sa listom kandidata koji ispunjavaju zakonom propisane uslove za izbor vrhovnog državnog tužioca.

– da je Tužilački savjet, nakon sprovedenog postupka, na nejavnoj sjednici održanoj 24. decembra 2019. godine, jednoglasno utvrdio Predlog da se za vrhovnog državnog tužioca Crne Gore izabere Lidija Vukčević, specijalna tužiteljka.

– da shodno Amandmanu X stav 2 na Ustav Crne Gore, Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu 26. saziva je dana 30. januara 2020. godine realizovao konsultativno saslušanje kandidatkinje predložene od strane Tužilačkog savjeta.

– da je Skupština Crne Gore, na Drugoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini, održanoj 25. juna 2020. godine sprovela prvo glasanje o Predlogu da se za vrhovnog državnog tužioca Crne Gore izabere Lidija Vukčević. Predlog nije dobio potrebnu dvotrećinsku većinu.

– i da shodno Amandmanu IV stav 2 na Ustav Crne Gore ukoliko predloženi kandidat ne dobije potrebnu većinu, Skupština u drugom glasanju bira vrhovnog državnog tužioca iz reda svih kandidata koji ispunjavaju zakonske uslove. S tim u vezi, Odbor saslušava kandidatkinju **Danijelu Marković**, koja se nalazi na Listi kandidata koji ispunjavaju zakonske uslove za izbor Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

U uvodnom obraćanju, kandidatkinja sa liste kandidata koji ispunjavaju zakonom propisane uslove za izbor Vrhovnog državnog tužioca Danijela Marković, osvrćući se kratko na proceduralno reagovanje Draginje Vuksanović Stanković, kazala je da se radi o upravnom postupku koji se vodi od strane Tužilačkog savjeta, prema Skupštini, te da se isti ne može dovesti u vezu sa promjenom u Skupštini, odnosno izborom novog saziva. Kandidatkinja Marković, u daljem izlaganju, kratko je iznijela podatke iz svoje biografije, i pomenuvši motive koji su je naveli da se prijavi za funkciju vrhovnog državnog tužioca, kazala da smatra da su upravo tužilaštvu, ali i pravosuđu uopšte, potrebne promjene i lica koja do sada nisu bila dio sistema, kako bi se prevazišla učmalost tih institucija. Kao glavni uzrok za ne toliko dobre rezultate u pravosuđu, koji su kako je kazala prepoznati, i u pojedinim djelovima kritikovani, i u izvještajima Evropske unije od 2013. godine, kandidatkinja Marković vidi nedostatak moralne i profesionalne hrabrosti tužilaca. Kako je istakla, iako je prije nekoliko godina izmijenjen zakonodavni okvir iz oblasti pravosuđa, nijesu ostvareni dobri rezultati u borbi protiv organizovanog kriminala i visoke korupcije, finansijskih istraga i pranja novca. Na kraju je navela da je potrebno unaprijediti nezavisnost tužilačke organizacije, dodajući da bi, ukoliko bi bila izabrana, dala svoje najveće napore da poboljša rad cjelokupnog tužilaštva, imajući u vidu njegovu ulogu kao osnovnog subjekta u odbrani vladavine prava.

Poslanik Boris Mugoša, u svom obraćanju je, iznoseći stav da je jedna od najbitnijih karakteristika nosilaca tužilačkih funkcija, njihova nezavisnost u radu, upitao kandidatkinju Marković da li je član neke partije, i ako jeste, koliko godina je bila članica. Drugo pitanje poslanika Mugoše odnosilo se na aktuelnu priču u odnosu na genocid u Srebrenici, pa je s tim u vezi želio čuti stav kandidatkinje Marković, kao potencijalne vrhovne državne tužiteljke, postavljajući pitanje da li se po njenom mišljenju, pomenuti genocid dogodio. Treće pitanje se odnosilo na zločin u Štrpcima, od prije 27 godina, pa je upitao kandidatkinju da li bi, u slučaju da obavlja funkciju vrhovnog državnog tužioca, krenula u rješavanje tog slučaja, jer se često otvara pitanje da li treba ići ka onima koji su potencijalno naredili ili organizovali pomenuti slučaj.

Kandidatkinja Danijela Marković, u odgovoru poslaniku Borisu Mugoši, a u odnosu na nezavisnost tužilaca, kazala je, da tužilaštvo treba da bude nezavisan organ, ali da je teško izbjeći uticaj politike na obavljanje poslova u okviru ovog organa. Takođe, navela je, da je bila članica Socijalističke narodne partije, te da je jedno vrijeme obavljala funkciju poslanice u Parlamentu, ali da je prestankom mandata prestala da se bavi politikom. U odnosu na pitanja koja se tiču počinjenih zločina u Srebrenici i Štrpcima, kazala je da se i iz izvještaja Evropske komisije vidi da

se na zločinima nije ništa radilo. S tim u vezi, iznijela je stav da to nije prošlost, već da je na svaki počinjeni zločin potrebno staviti tačku, pa je s tim u vezi, navela, da ni zločini u Jasenovcu i Velici nijesu do kraja razjašnjeni, ponavljajući činjenicu da ratni zločini ne zastarijevaju.

Poslanica Draganja Vuksanović Stanković, postavila je pitanje kandidatkinji Marković da li smatra da se u Srebrenici dogodio genocid, imajući u vidu postojanje neophodnih elemenata bića krivičnog djela genocid, na šta je Marković odgovorila da smatra da su i taj, i svi drugi pomenuti zločini bili genocid, ponavljajući da ih je neophodno utvrditi od strane nadležnih i konačno staviti tačku na njih.

Poslanica Milosava Paunović, pitala je kandidatkinju Marković u odnosu na ulogu vrhovnog državnog tužilaštva, i same funkcije vrhovnog državnog tužioca, u sistemu vlasti u Crnoj Gori, te da li smatra da je dosadašnji rad vrhovnog državnog tužioca dao rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije u Crnoj Gori.

Kandidatkinja Danijela Marković, u odgovoru poslanici Paunović, kazala je da je uloga tužilaštva u sistemu vlasti jako značajna, imajući u vidu da je ono nosilac odbrane vladavine prava, države, fizičkih i pravnih lica, ali i dostojanstva same države. Ponovila je važnost nezavisnosti kako institucije, tako i vrhovnog državnog tužioca, ponavljajući da postoji izvjesni politički i finansijski uticaj na rad ove institucije. Kazala je takođe, da je potrebna veća samoinicijativnost i aktivna uloga ovog organa, imajući u vidu činjenicu da je shodno izvještajima o radu, vrlo primjetno da se najmanje postupaka pokreće upravo od strane samog tužilaštva. Kada je u pitanju dosadašnji rad ove institucije, Marković je kazala, da joj je isti poznat samo iz izvještaja o radu, kao i nalaza iz izvještaja Evropske komisije u odnosu na ovaj organ, koji od 2013. godine nijesu na zadovoljavajućem nivou. S tim u vezi, istakla je da nije zadovoljna radom ove institucije, jer postoji mnogo neriješenih važnih slučajeva, zaključujući da je u tom dijelu potrebno mnogo više moralne i profesionalne hrabrosti.

Poslanik Predrag Bulatović je postavio pitanje kandidatkinji Marković da li će, u slučaju da bude izabrana za funkciju vrhovnog državnog tužioca, pokrenuti postupak za smjenu Milivoja Katnića, glavnog specijalnog tužioca. Takođe, upitao je da li smatra da treba promijeniti strukturu Tužilačkog savjeta, kao i da li treba raditi na izmjeni zakona kako bi se stvorile pretpostavke za potpunu reorganizaciju rukovodećeg kadra u tužilaštvu. Na kraju, zatražio je i mišljenje u vezi slučaja „Državni udar“.

U odnosu na pitanje smjene glavnog specijalnog tužioca, **kandidatkinja Danijela Marković** je naglasila da ne postoje ljudi koji su nesmjerni i nedodirljivi te da bi svakoga ko ne radi svoj posao kako treba i ko ne poštuje zakon trebalo smijeniti. Kada je riječ o izmjenama zakona, istakla je da treba mijenjati dosta odredaba i da bi akcenat trebalo staviti na otvaranje tužilaštva kao institucije, kako bi ljudi van tužilaštva koji imaju iskustva mogli konkurisati na određene pozicije. Na kraju, vezano za slučaj „Državni udar“ istakla je da će u tom slučaju sud dati konačnu odluku.

Poslanica Branka Bošnjak upoznala je kandidatkinju Marković sa krivičnom prijavom koju je podnijela povodom gradnje mosta na Morači u okviru jugozapadne obilaznice, kao i procedurom koja je nakon toga uslijedila. Istakla je da se obratila vrhovnom državnom tužiocu te da se ni nakon njegovih urgencija nijesu obavila saslušanja glavnih aktera od strane specijalnog

policijskog tima. Tim povodom, upitala je kandidatkinju na koji način bi reagovala, u odnosu na navedeni slučaj, ukoliko bi obavljala funkciju vrhovnog državnog tužioca. Takođe, zatražila je mišljenje u odnosu na to da li državni tužioci treba da odgovaraju za nečinjenje, kao i da li bi oduzela slučaj od tužioca kojem je isti dodijeljen, ukoliko ne bi obavljao posao kako treba. Na kraju, pitala je da li smatra da je potrebno vremenski ograničiti trajanje izviđaja.

Kandidatkinja Danijela Marković, u odgovoru na pitanja poslanice Bošnjak, istakla je da su tužioci plaćeni za svoj posao i da samim tim nema potrebe za oduzimanjem predmeta od strane vrhovnog državnog tužioca. Međutim, u slučaju da je evidentno da tužilac ne radi svoj posao profesionalno i zakonito, odnosno da zanemaruje radne obaveze, postoji mogućnost pokretanja disciplinskog postupka. Shodno zakonu, postoje pritužbe na rad tužilaca po kojima je vrhovni državni tužilac dužan da postupi i da ispita sve okolnosti slučaja ukoliko je došlo do nekog zastoja u fazi izviđaja. Kandidatkinja se osvrnula još jednom na potrebu da se mijenjaju zakonska akta i dodala da bi, između ostalog, trebalo uvesti odgovornost i sudija i tužioca za nečinjenje. Takođe je ukazala da bi, kao vrhovni državni tužilac, radila na dodatnom poboljšanju u vođenju finansijskih istraga, utvrđivanju porijekla imovine funkcionera, kao i unapređenju odnosa između tužilaštva i Uprave policije.

Poslanik Slaven Radunović je pohvalio izlaganje i radnu biografiju Danijele Marković smatrajući je kvalitetnom kandidatkinjom za poziciju vrhovnog državnog tužioca. Tim povodom postavio je pitanje da li bi, u skladu sa ovlašćenjima koja su vezana za ovu funkciju a na osnovu osnovane sumnje, bila spremna da uhapsi i procesuirala predsjednika države, glavnog specijalnog tužioca, odnosno svakoga ko bi stajao na putu napretka i razvoja Crne Gore.

U svom odgovoru, Danijela Marković je ponovila stav da profesionalno i zakonito obavljanje funkcije vrhovnog državnog tužioca podrazumijeva da ne postoje nedodirljiva lica, i da svako ko se ogriješi o zakon mora odgovarati. Pored toga, ukazala je da funkcija vrhovnog državnog tužioca treba da bude temelj odbrane države i samim tim da je odlikuju samostalnost, jedinstvenost i nezavisnost. Takođe je saopštila da je u svom radu kao advokat uvijek polazila od prezumcije nevinosti i poštovala je. U vezi sa tim, saopštila je da se oduvijek zalagala za vladavinu prava i reformu pravosuđa s obzirom na nisko povjerenje javnosti u rad kako sudstva tako i tužilaštva.

Poslanik Dragutin Papović, u svom obraćanju, je saopštio da kandidatkinja Danijela Marković, na osnovu iznijetih podataka iz radne biografije i prethodnog izlaganja, ne posjeduje dovoljno profesionalnog iskustva tj. nema puni uvid u funkcionisanje državno tužilačke organizacije i shodno tome ne može biti odgovarajući kandidat za ovu poziciju.

Poslanica Marta Šćepanović je postavila pitanja kandidatkinji Marković da li smatra da su državni tužioci u dovoljnoj mjeri zaštićeni i koje korake bi preduzela da se to pitanje poboljša, ukoliko bi bila izabrana na funkciju vrhovnog državnog tužioca. Takođe je postavila pitanje, da li bi kao vrhovni državni tužilac, na osnovu ovlašćenja i osnovane sumnje, inicirala hapšenje premijera i resornog ministra finansija ukoliko bi se dokazalo da su preduzimali nezakonite radnje u postupku zaduživanja države.

Kada je u pitanju zaštita državnih tužilaca, **kandidatkinja Danijela Marković** je istakla, da obavljanje tužilačke funkcije treba da prati kako pravna tako i finansijska i fizička zaštita koja

bi im pružila sigurnost i hrabrost za nesmetan rad. Takođe je ponovila stav, da prethodno navedena lica, i svako ko se ogriješi o zakon, nijesu nedodirljivi. U vezi sa tim, saopštila je da u tužilaštvu do sada nije postojala politička volja da se procesuiraju predmeti za krivična djela visoke korupcije.

Poslanik Miloš Nikolić je postavio pitanje kandidatkinji, imajući u vidu činjenicu da je tokom izlaganja saopštila da se više ne bavi politikom, da li je policija tokom 2018. godine iz njene kuće oduzela biračke spiskove.

U svom odgovoru, **Danijela Marković** je saopštila da je obavljala poslaničku funkciju tokom 25. saziva Skupštine Crne Gore, i da je policija oduzela legalno pribavljene biračke spiskove, na čiji je uvid imala pravo, kao visoka funkcionerka SNP-a, i da je Tužilaštvo odbacilo podnijetu krivičnu prijavu.

Predsjednik Odbora se, zaključujući raspravu, zahvalio kandidatkinji Marković na datim odgovorima, kao i svim učesnicima u radu Odbora, uz napomenu da će iscrpni izvještaj sa saslušanja biti dostavljen Skupštini Crne Gore.

Za izvjestioca Odbora, na sjednici Skupštine, određen je poslanik Momo Koprivica, predsjednik Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
Momo Koprivica